View the original article

اقتصاد ایران

تشدید بحران گاز در ایران برخی واحدهای پتروشیمی را در آستانه توقف تولید قرار داد

رادیو فردا

۰۵/آذر/۱۴۰۵

عکس آرشیوی از پتروشیمی ایلام

کمتر از یک ماه مانده به آغاز زمستان، کمبود گاز در ایران به اعمال محدودیت در صنایع فولاد و سیمان منجر شده و اکنون یک مقام شرکت ملی صنایع پتروشیمی نیز دربارهٔ احتمال توقف تولید در شماری از واحدهای این صنعت هشدار داده است.

همزمان گزارش‌ها از تمدید پنج‌سالهٔ قرارداد صادرات گاز ایران به ترکیه حکایت دارد.

کمبود گاز در ماه‌های سرد سال از مشکلات سال‌های اخیر ایران است، اما خسارت‌های گسترده به تأسیسات تولید و فرآوری گاز در جریان جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران، این بحران را در آستانهٔ زمستان امسال تشدید کرده است.

علی ربانی، مدیر بهینه‌سازی مصرف انرژی شرکت ملی صنایع پتروشیمی، روز چهارشنبه چهارم آذر در گفت‌وگو با خبرگزاری ایلنا اعلام کرد که میزان گاز تحویلی به مجتمع‌های پتروشیمی به کمتر از ۳۵ میلیون متر مکعب در روز کاهش یافته است.

به‌گفتهٔ او، با ادامهٔ این وضعیت، تمامی واحدهای تولید متانول و بخش عمدهٔ واحدهای تولید اوره و آمونیاک کشور ظرف ۷۲ ساعت از مدار تولید خارج خواهند شد.

آقای ربانی همچنین گفت تمامی واحدهای پتروشیمی که از گاز به‌عنوان مادهٔ اولیه استفاده می‌کنند، با محدودیت مواجه شده‌اند و واحدهایی که از خوراک مایع استفاده می‌کنند نیز تنها میزان حداقلیِ گاز مورد نیاز خود را دریافت می‌کنند.

بر اساس داده‌های مرکز آمار ایران، صنایع پتروشیمی در پاییز پارسال به‌طور متوسط روزانه بیش از ۸۰ میلیون مترمکعب گاز مصرف می‌کردند. به این ترتیب، میزان کنونی گاز تحویلی به این صنایع به کمتر از نصف میانگین پاییز پارسال رسیده است.

این در حالی است که مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور، چهار روز پیش گفته بود که در صورت کمبود انرژی، صنایع و واحدهای تولیدی باید آخرین بخش‌هایی باشند که محدودیت برق و گاز برای آن‌ها اعمال می‌شود.

بیشتر در این باره:

پزشکیان درباره کمبود انرژی: انتظار این است که در زمستان با مشکل مواجه بشویم

پیش از تشدید محدودیت گاز مجتمع‌های پتروشیمی، فعالان صنایع سیمان و فولاد ایران نیز از کاهش شدید گاز تحویلی به کارخانه‌های خود خبر داده بودند.

علی‌اکبر الوندیان، دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان، ۲۹ آبان گفته بود که از ابتدای امسال، در برابر نیاز روزانهٔ ۲۸ میلیون مترمکعبی صنعت سیمان، تنها پنج تا هشت میلیون مترمکعب گاز به این صنعت اختصاص می‌یافت.

به‌گفتهٔ او، از نیمهٔ دوم آبان محدودیت گاز در بخش عمدهٔ کارخانه‌های تولید سیمان خاکستری اعمال شده و کمبود گاز این کارخانه‌ها عمدتاً با مصرف مازوت جبران می‌شود.

در صنعت فولاد نیز محدودیت گاز که از حدود ۲۰ آبان آغاز شده، در برخی واحدهای تولیدی به ۲۵ تا ۴۰ درصد رسیده است.

وحید یعقوبی، معاون اجرایی انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، ۳۰ آبان به روزنامهٔ جهان صنعت گفت که مسئولان وزارت نفت و شرکت ملی گاز به فعالان این صنعت اعلام کرده‌اند امکان تأمین گاز مورد نیاز کارخانه‌های فولاد در اواخر آذر و ماه‌های دی و بهمن وجود ندارد.

انجمن تولیدکنندگان فولاد آلیاژی ایران نیز در نامه‌ای به شماری از مقام‌های دولت که روز چهارشنبه چهارم آذر منتشر شد، دربارهٔ توقف فعالیت واحدهای فولادی بر اثر افزایش شدید قیمت گاز و ناپایداری تأمین آن هشدار داد.

بر اساس آمار ارائه‌شده در این نامه، بیش از ۹۰ درصد تولید فولاد ایران متکی به روش احیای مستقیم است که در آن گاز طبیعی نه‌تنها به‌عنوان سوخت، بلکه به‌عنوان یکی از مواد ضروری در فرایند تولید مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این انجمن همچنین اعلام کرد که کل زنجیرهٔ تولید فولاد، از سنگ‌آهن تا محصولات نهایی، تنها شش درصد از گاز مصرفی کشور را به خود اختصاص می‌دهد، اما صنعت فولاد همواره از نخستین بخش‌هایی است که مشمول محدودیت و قطع گاز می‌شود.

به گفتهٔ انجمن تولیدکنندگان فولاد آلیاژی، نرخ پایهٔ گاز مصرفی صنعت فولاد از ۲۶۰ تومان به ازای هر مترمکعب در سال ۱۳۹۹، به حدود ۱۹ هزار تومان در مهر امسال رسیده و ۷۳ برابر افزایش یافته است. این در حالی است که بر اساس اعلام این انجمن، قیمت شمش فولاد در بورس کالا طی همین مدت تنها حدود هشت برابر افزایش یافته است.

شرکت آهن و فولاد ارفع نیز اعلام کرده است که کاهش ۱۳ درصدی گاز تحویلی به این شرکت از ۲۱ آبان، بر اساس برآوردها، به کاهش روزانهٔ ۴۲۵ تن از تولید آهن اسفنجی آن منجر خواهد شد.

روز چهارشنبه مدیرعامل شرکت گاز استان کرمانشاه نیز از اعمال محدودیت در تأمین گاز صنایع بزرگ این استان، از جمله کارخانه‌های سیمان و نیروگاه‌ها، خبر داد.

در شرایطی که ایران با کمبود شدید گاز در داخل کشور مواجه است، خبرگزاری صداوسیما روز پنجشنبه پنجم آذر به نقل از خبرگزاری آنکا ترکیه از توافق تهران و آنکارا برای تمدید پنج‌سالهٔ قرارداد صادرات گاز ایران به ترکیه خبر داد.

خبرگزاری آنکا روز سه‌شنبه به نقل از منابع آگاه در بخش انرژی ترکیه گزارش داده بود که بر اساس این توافق، حجم صادرات سالانهٔ گاز ایران به ترکیه، معادل ۱۰ میلیارد مترمکعب، و فرمول تعیین قیمت آن بدون تغییر باقی خواهد ماند.

بیشتر در این باره:

هشدار درباره تشدید کمبود گاز در ۱۱ استان؛ مصرف خانگی و تجاری به ۶۵ درصد تولید رسید

خسارت‌های جنگ و تشدید کمبود گاز

مسعود پزشکیان روز ۳۰ آبان اعلام کرد که در جریان جنگ اخیر، ۲۴۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت روزانهٔ تولید گاز ایران از دست رفت که تاکنون حدود ۱۰۰ میلیون مترمکعب آن احیا شده است.

بر اساس این آمار، ایران در آستانهٔ زمستان همچنان از ۱۴۰ میلیون مترمکعب از ظرفیت روزانهٔ تولید گاز خود پیش از جنگ محروم است.

تازه‌ترین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی دربارهٔ امنیت جهانی گاز نیز حاکی از کاهش تولید و مصرف گاز در ایران است.

بر اساس برآوردهای اولیهٔ این آژانس که ۱۲ آبان منتشر شد، تولید گاز ایران در ۹ ماه نخست سال جاری میلادی در مقایسه با دورهٔ مشابه پارسال شش درصد، معادل حدود ۱۲ میلیارد مترمکعب، کاهش یافته

است.

مصرف گاز ایران نیز در همین دوره بیش از شش درصد کاهش یافته است. آژانس بین‌المللی انرژی بخشی از کاهش مصرف گاز در بخش صنعت را ناشی از خسارت‌های واردشده به مجتمع‌های پتروشیمی عسلویه در حملات فروردین‌ماه دانسته است.

مقام‌های جمهوری اسلامی در روزهای اخیر برآوردهای متفاوتی از میزان کسری روزانهٔ گاز ایران در اوج مصرف زمستان امسال ارائه کرده‌اند که از ۴۰۰ تا ۵۳۰ میلیون مترمکعب متغیر است.

حمیدرضا عزیزی فارسانی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، شامگاه چهارشنبه میزان کسری کنونی گاز کشور را حدود ۳۰۰ میلیون مترمکعب در روز اعلام کرد.

پیامدهای کمبود گاز پیش از آغاز زمستان به بخش صنعت محدود نمانده و کمبود سوخت نیروگاه‌ها به بازگشت خاموشی‌های برنامه‌ریزی‌شده در ایران نیز منجر شده است.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران که پیش‌تر دربارهٔ دشواری تأمین گاز در ۱۱ استان کشور در زمستان امسال هشدار داده بود، از مردم خواسته است دمای خانه‌های خود را یک درجه کاهش دهند.

به گفتهٔ او، اجرای این توصیه می‌تواند به صرفه‌جویی روزانهٔ ۲۰ تا ۲۵ میلیون مترمکعب گاز منجر شود. این رقم، حتی در صورت تحقق کامل، کمتر از یک‌دهم کسری کنونی گاز کشور بر اساس آمار اعلام‌شده از سوی عضو کمیسیون انرژی مجلس است.

این مطلب بخشی از:

اقتصاد ایران | بایگانی | گزارش‌های خبری | انرژی و منابع طبیعی

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وب‌سایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.